

FØROYA SOSIAL-DEMOKRATUR

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 35

Lýsingarprísur fyri mm: 12 oyru á
1. síðu, 10 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 13. september 1947

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,00 + porto um fjórðingsárið

21 Árg.

Útlitið fyri vetrinum

Ofta er tað so vordðið, at aftur at teirri neyð, sum menniskjan sjálv veldir sær við bardaga og stríð, kemur náttúran sum ein revsandi hond við slikum neyðum, sum hon hevur at bera. Sjúkur koma, og ringir áringar, tá ið grøðin miseydnast víða hvar, og hetta fírir trót og hungur við sær. Eisini hesin stórbardagi hevur havt slikar vanlukkur í sinum sporum.

Veturin síðsti var so langur og strangur, sum minnst kann. Nógv komu ikki undan honum livandi, og vetrarái, sum sátt var á heysti, doyði av kuldanum, so av tí kom einki til innheystingar.

Og nú kom hetta summarið, ið hevur havt eitt góðveðuruttan lika. Men tað er sum sól og góðveður hava spottað menniskjuna. Góðveðrið hevur borið slikan turring við sær, at grøðin er oyðilögð. Grasið er svíðnað av jörðini, og fruktirnar eru fóltnar burtur. Menn mugu tí í stórum hava slaktað kriaðurni, einki fódur er til teirra, og peningur er ikki tiltøkuligur at keypa hadani, ið fódur kundi verið at fingið. Og aftur at misvøkstrinum kemur tað, at europæisku londini steingja seg inni í politiskum illtanka, sum er hindur fyri, at eitt hjálpanði vörubýti kundi fingist í lag.

Vit í Føroyum kunna ikki klaga um summarið. Tað man hava verið av teim bestu, nú í næstum hava verið. Heldur turriligt, men ikki so at turringur hevur gjørt skaða á jörðina.

Men tað eru tverri ikki mong sløg av fruktum, ið vit heysta, vit mugu innflyta allar vörur, eisini öll sløg av búnaðarvörum; og nú tíðindini koma, at búnaðurin í øllum londum, vit hava handilssamband við, er illa fyrrikomin, kemur hesin spurningurin at gerast, um tað ikki fer at hava ávirkan á vörustandin í landinum.

Vit hava higartil verið so stódd, at vit ikki hava havt fyri neyðini at trongt um vörusöluna, tað eru bert einstakar vörur rationeraðar hava verið her á landi, og vörusölan hevur eisini verið stór til útlendingar

— nettupp vara, sum innslutt hevur verið.

Men nú ið hesi vána víðurskifti eru ákomin í okkara víðskiftalondum, er greitt, at betur má verða ansað eftir slikari sölu, hon kann als ikki verða loyvd. Eitt land, sum okkara, ið alt skal innflyta, kann ikki í slikum tíðum hava tað skil, at loyvt skal verða at selja vörurnar til útlendingar ella við gávupakkum senda tað avstað aftur, sum innslutt verður, og so handlarnir standa tómir fyri ástadarfólkinum, ið kemur at keypa.

Í slikum tíðum gerst eisini okkara búnaðarspurningur enn meiri nærgangandi. Landið kann ikki liggja undir hesum skili, at allar okkara búnaðarvörur skulu koma úttanifrá. Her má gerast nakað, at vit kunna framleiða meira av landinum. Sjálvandi er mark fyri, hvat landið kann geva av sær; men at meiri kann fáast enn fæst, er týðiligt. Vit kunna fáa meiri mjólk, egg og kjót og epli.

Tað frættist eisini, at tað er arbeiðskraft, ið bílar. Bóndur fáa ikki fólk at hjálpa sær, og halda summir, at tað er einki at gera úttan at minka um grasdyrkanina, hava bert seyðin og taka neytini av.

Öllum er greitt, at hetta er landaskaði. Sjógvurin má røkjast; men tað er ikki minni neyðugt, at landbúnaður okkara fær røkt og nakað av landsins kraft. Hetta mál gerst meiri álvarsamt og týðningarmikið, tá ið vána tíðir eru í útheiminum og trupult kann verða at fáa nóg av teimum vörum, okkum tørvar.

Spurningurin má gerast til ein landsspurning. Hann hevur bæði vinnuligan og mentunarligan týðning. Fólkkið má ikki rýma frá jörðini, ið gevur tjóðini meg og bindur hana til heimstaðið. Vit mugu fáa beinan vegin propaganda í lag. Fyrstóðumenn í jarðabrúki eru ov tigandi. Hetta mál er so týðningarmikið, at tað má leggjast fram við kraft og av öllum alvi.

Prentaranæmingur

fær pláss.

Arnold Øster's prentsmiðja.

Formaður Fólkafloksins, harra Thorstein Petersen, er fjórðistørsti partaeigari í sambandsblaðnum DIMMALÆTTING

Áhugaverd oddagrein í Dimmalætting.

Í áhugaverdari oddagrein leygardagin 6. september greiðir »Dimmalætting« frá teimum, ið eiga hesa blaðfyrirøku. Fyrirøkan er eitt partafelag. 100 partaeigarar eru, og formaður Fólkafloksins, harra Thorstein Petersen stendur teknaður sum fjórðistørsti partamaður (aktionerur).

Hetta má tykjast öllum at vera eitt merkiligt fyrirbrygdi, at formaðurin í tí »stórnationala og einasta sanna føroyska flokki« stendur sum ein hin størsti eigari í einari blaðfyrirøku, ið hevur og gevur út eitt blað, sum »Dagblaðið«, umboð Fólkafloksins og Th. Petersens, nú henda dagin segði altíð hevði umboðað »antinationalismuna«, lika síðan Føroyingar fóru at fóra sitt sjálvbjargnisstríð Málagn embætisklassans (danska) skrivað frá hövur til spori á hinum danska yvirklassamálinum hvør Føroyingur veit, hvørja ferð hann

sær eina »Dimmalætting«, at hetta er ein boðberi fyri fremmant yvirvald í Føroyum»

Og so skrivur »Dimmalætting«: »..... de Synpunkter, som »Dimmalætting« giver Udtryk for, hverken er danske eller udenlandske, de er udelukkende Synpunkter, fostret af Færing og offentliggjort i en Avis, udgivet af et Selskab af Færing».

Skilji hetta hvør ið skilja kann ---. Hvør veit, um ikki aðrir Fólkafloksmenn eiga »Dimmalætting«. Kanska teir sum standa fyri »Dagblaðnum«?

Men einki ger. Tað er bara at lyfta upp hin nationala skjöldurin, so gongur fólkkið fjölment aftaná — og dúgliga kalla hinar fyri sambandsmenn, sum sligið seg hava saman við hesa »antinationismu« at avreiða Føroyar og alt tað, ið føroyskt er.

„14. september“ og steyrarnir hjá Meinhard Lamhauge

Vit loyva okkum at biðja »14. september« lesa uppaftur tey hugskot um steyramálið, sum stóðu í »För. Sos. Dem.« hin 30. aug. Tá hevur hann kanska betri stundir og skilir henda greinastubban betur.

Víðvikjandi nevnda máli, so hevur »Føroya Sosial Demokrat« somu áskoðan sum á fyrsta sinni, tá ið hann tók undir við »14. september«, og átaladi tað, ið fram var farið. Hann hevur ikki málið hvørki til ein ella annan. Men hann er ikki so einvisur, at hann ikki loyvir

öðrum hugsanum at koma til orða, og hann tekur eisini undir við teimum, ið flyta fram, at her á landi er ivaleyst mangt, ið vert er at triva í, og sum bløð, ið tíðindafróð eru, og sum ætla at vera revsarar, eiga at draga fram.

Vit kunna í hesum samburði spyrja »14. september«, hvi hann tekur ikki undir við »Tingakrossi«, ið hevur átalad, at ein, ið situr sum heilsölu-maður, verður settur sum ferðandi prisansari. Hatta er mál, ið eisini eigur at verða átalad.

Ferðaætlan fyri s.s. TJALDUR 1947

Úr Keypmannahavn:

11. oktober
1. november
22. november
13. desember

Úr Føroyum:

21. oktober
11. november
2. desember

Fráfaringartíðin úr Keypmannahavn og Føroyum er kl. 10 f. p.

P.1 Skipafelagið Føroyar